

ПЕРСПЕКТИВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Бурхливі зміни у світі, що пов'язані з переходом від індустріальної моделі економіки до діджитал-моделі, яка базується на засадах комп'ютеризації, роботизації та віртуалізації, можуть істотно вплинути на майбутнє людства. За оцінками глобального інституту Маккінсі, порівняно з промисловою революцією кінця 18-го та початку 19-го століть, зміни у суспільстві під впливом штучного інтелекту відбуваються в десять разів швидше та в триста разів глобальніше [1].

Впродовж століть бухгалтерський облік перебував в авангарді запровадження технологій збирання та обробки даних для цілей управління. З розвитком комп'ютерної техніки та інформаційних технологій бухгалтерська наука та практика перебували в процесі постійного виклику, впровадження інноваційних рішень та розробок у сфері автоматизації облікових процесів. Четверта індустріальна революція, що базується на використанні машинного навчання та інтелектуального аналізу даних, інтернету-речей, блокчейну, хмарних технологій, обробці масивів великих даних, віртуалізації відносин, визначає нові виклики та завдання перед суспільством. За прогнозами фахівців Оксфордського університету впродовж двох десятиліть робота 47 % працівників у США зазнає змін під впливом таких факторів [1]. Для прикладу застосування Apple's Siri і Google Now, які широко використовують технології машинного навчання, вже дозволило заощадити від 60 до 80 % витрат на роботу аутсорсингових кол-центрів [2, с. 18]. Серед п'яти сфер, які за прогнозами фахівців зазнають найбільшого впливу діджиталізації, є й бухгалтерський облік, що вимагає перегляду його концептуальних засад у нових реаліях, визначення місця та перспектив бухгалтерської професії.

Серед основних драйверів змін бухгалтерської практики К.Хофман вбачає використання технологій XBRL при підготовці фінансових звітів, систем на основі знань та інше застосування штучного інтелекту, розподілених баз даних на основі блокчейну [3]. Король С.Я. та А.О. Ключко пов'язують перспективи у сфері бухгалтерського обліку й аудиту із застосуванням хмарних технологій; технологій програмних роботів та штучного інтелекту; технологій блокчейн; технологій роботи з великими масивами даних; інтернету речей [4, с. 171]. Вчені єдині в думці, що новітні технології, віртуалізація та автоматизація бізнес-процесів позбавить працівників рутинної праці та зробить їх дії більш ефективними в майбутньому. При цьому, «в умовах розвитку інформаційного суспільства та цифрової економіки виникає ряд передумов для формування нової цифрової парадигми бухгалтерського обліку» [5, с. 16] завдяки впровадженню:

- хмарних технологій, що дозволяють використовувати віртуальні обчислювальні потужності та дисковий простір, що дозволяє вести облік, складати та передавати звітність із будь-якого фізичного місця, сприятимуть подальшому аутсорсингу бухгалтерських послуг;
- штучному інтелекту, що дозволить обирати найкращі способи здійснення та відображення операцій, формування звітності, відповідно до заданих параметрів;
- блокчейну, який забезпечуватиме перевірку достовірності формування інформації, сприятиме зростанню довіри її користувачів;
- радіочастотному маркуванню активів, що спростить планування їх кількості, відповідно до виробничих потреб та контроль за їх наявністю;
- використанню дронів та супутникових технологій, зникне потреба у інвентаризації активів, що розміщені на значних фізичних площах.

Безперечно, компетенції бухгалтера будуть суттєво трансформуватися за таких умов. Цьому також сприятиме подальша глобалізація бухгалтерського обліку, інтелектуальні цифрові технології будуть призводити до зростання аутсорсингових послуг, необхідності врахування культурних, фінансових та податкових особливостей різних країн світу. Посилення регулювання процедур формування і розкриття інформації, що пов'язано з міжнародним ухиленням від оподаткування та відмивання грошей, необхідність аналізу великої кількості даних, що надходять із різних джерел, та матимуть фінансовий і нефінансовий (соціальний та екологічний) характер, вимагатимуть змін від бухгалтерів, виходу їх діяльності за межі стандартних цифр.

За таких умов важливими компетенціями бухгалтера мають стати [6, 7]:

- hard skills (знання права та бухгалтерського обліку, бізнесу, інформаційних технологій та сервісів, аналітичні здібності, знання мов);

– soft skills (інтелектуальні здібності, здатність набувати та використовувати нові знання, креативне мислення, здатність управляти своїми емоціями, передбачувати наслідки рішень, гнучко реагувати на ситуації, міжособистісні та міжкультурні стосунки).

Постійне самовдосконалення, володіння необхідними компетенціями, розуміння бізнес-процесів, зміна вектору діяльності в бік нетрадиційних функцій робить професію бухгалтера перспективною та важливою.

Література:

1. Georgios Petropoulos Do we understand the impact of artificial intelligence on employment? URL: <https://www.bruegel.org/2017/04/do-we-understand-the-impact-of-artificial-intelligence-on-employment/>.
2. Carl Benedikt Frey and Michael A. Osborne, The future of employment: how susceptible are jobs to computerization? URL: <http://xbrlsite.azurewebsites.net/2017/Library/AccountingAndAuditingInTheDigitalAge.pdf>.
3. Hoffman C. Accounting and auditing in the digital age. June 28, 2017. URL: <http://xbrlsite.azurewebsites.net/2017/Library/AccountingAndAuditingInTheDigitalAge.pdf>.
4. Король С. Я., Клочко А.О. Цифрові технології в обліку й аудиті. Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. 2020. № 1. С. 170-176.
5. Бруханський Р., Спільник І. Цифровий облік: поняття, витоки та актуальний дискурс. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. Випуск 3-4. С. 7-20.
6. Король С.Я., Клочко А.О. Hard soft skills бухгалтера. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2020/03/13.pdf>. [http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2020\(131\)11](http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2020(131)11).
7. Maynard Sh. Skills Needed for Accounting to Survive the Robot Uprising. URL: <https://www.blackline.com/blog/6-skills-exceptional-accountant/>.